

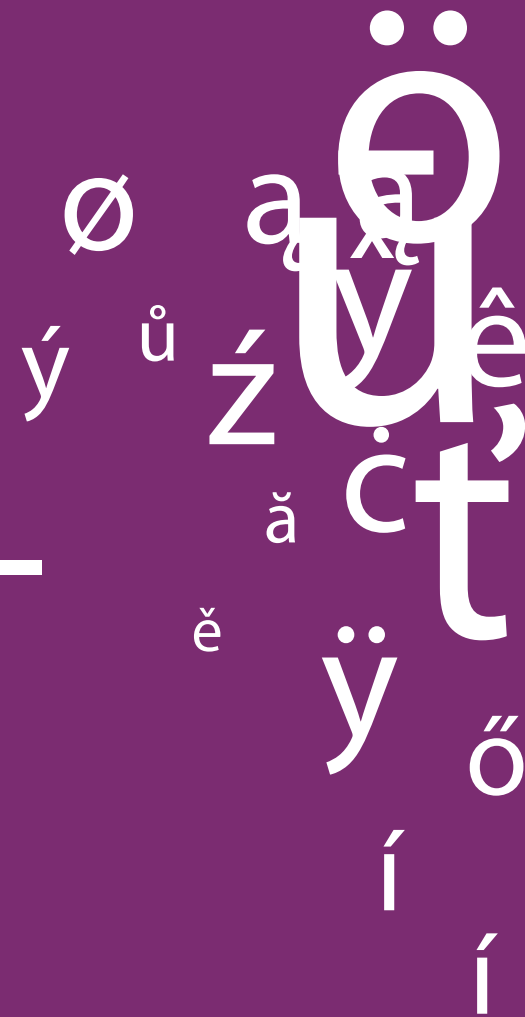

euro | guidance

Kipinä kansainvälisyyteen – Työkaluja ohjaukseen

Ammatillisen koulutuksen kv-päivät 30.10.2025

Anne Valkeapää Euroguidance/ Opetushallitus

Esityksen tavoitteet

1. Tiedät, mitä on kansainvälisyysohjaus ja miten voit hankkia kansainvälistä osaamista ohjaustyössä
2. Pystyt rohkaisemaan ja auttamaan eri tilanteissa olevia yksilöitä löytämään oman tapansa kansainvälistyä

Miten sinä näet ja koet kansainvälisyyden?

- Ohjaajan henkilökohtainen kokemushistoria ja asenne kansainvälistymistä kohtaan voivat vaikuttaa myös ohjaukseen. On tärkeää tiedostaa oma kansainvälistymisen historiansa.
- Ohjattava yksilö saa tehdä omat valintansa ja oppia niistä. Ohjaajan tehtävänä on tarjota tietoa eri kansainvälistymisen vaihtoehtoista, inspiroida ja kannustaa eteenpäin.

Kansainvälisyysohjaus, ohjaajan tiedonlähteet ja työvälineet

Mitä on kansainvälisyysohjaus / ohjaus kansainvälisyyteen

- **Tietoa, neuvontaa ja ohjausta kansainvälisen osaamisen kehittämisestä**
- Tiedon tarjoamista mahdollisuuksista ja vaihtoehdoista
- Inspiroimista ja eteenpäin kannustamista
- Kansainvälisen osaamisen merkityksen ja ulottuvuuksien tunnistamista, tiedostamista ja näkyväksi tekemistä (sanoittamista)

Kansainvälisyysohjauksen ulottuvuudet

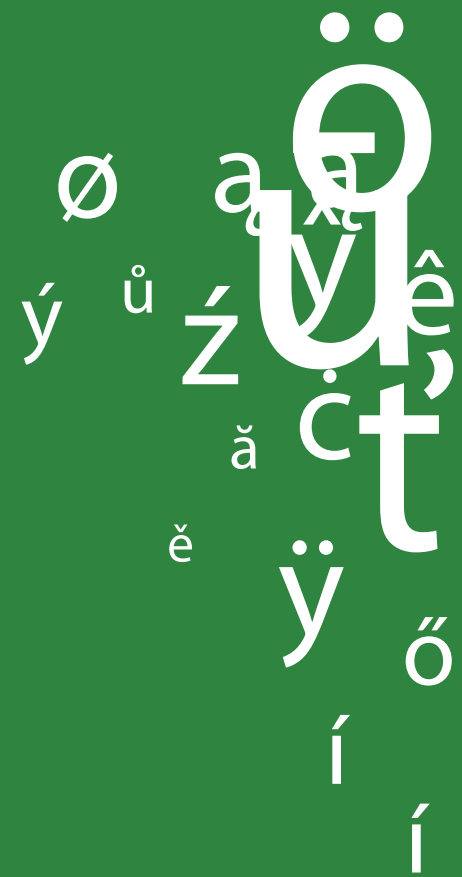
Kansainvälisyysohjaus on väline

- 1) Oppijan henkilökohtaisen pääoman ja osaamisen kartuttamisen tukemiseen
- 2) Yhteiskunnallisen eriarvoisuuden purkamiseen
- 3) Eurooppalaisen koulutuspolitiikan tavoitteiden edistämiseen
- 4) Sosiaalisen hyvinvoinnin ja eurooppalaisten arvojen tukemiseen
- 5) Euroopan kilpailukyvyn ja kasvun edistämiseen

Lähde: Liisa Hietamaan gradu Kansainvälisyysohjausta määrittelemässä: mihin ohjaamme, kun ohjaamme kansainvälisyyteen? 2024.

"Kansainvälisyysohjaus koulutuksen kentällä on elinikäisen ohjaamisen periaatteisiin sitoutuvaa ohjausta, jonka tavoitteena on edistää oppijan henkilökohtaisen pääoman ja osaamisen kartuttamista, yhteiskunnallisen eriarvoisuuden purkamista, eurooppalaisen koulutuspolitiikan tavoitteita, eurooppalaisten arvojen toteutumista ja sosiaalista hyvinvointia sekä Euroopan kilpailukykyä ja kasvua kansainvälistymisen eri keinoin."

Euroguidance tukenasi

- **Pysy kartalla** ajankohtaisista ohjausalan asioista Suomesta ja maailmalta viestintäkanaviemme avulla
 - Tilaa Euroguidance-uutiskirje: [oph.fi > uutiskirjeet](https://oph.fi/uutiskirjeet)
 - Some: Facebook ja LinkedIn @EuroguidanceSuomi
 - Euroguidance-verkoston verkkosivut: euroguidance.eu -> eri maiden ohjausjärjestelmät ja ohjauksen hyvät käytännöt
- **Koulutamme** ja **tarjoamme työvälineitä** kansainvälisyysohjaukseen
 - Opoille ja opo-opiskelijoille, uraohjaajille, TE-palveluiden asiantuntijoille, Ohjaamoissa ja muissa nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluissa työskenteleville
 - oph.fi/euroguidance > [Työvälineitä kansainvälisyysohjaukseen](#)
- **Vaikutamme** ohjausalan kansainvälistymiseen kansallisissa ja kansainvälisisissä verkostoissa
 - Kansainvälisyys tärkeänä osana elinikäistä oppimista ja -ohjausta

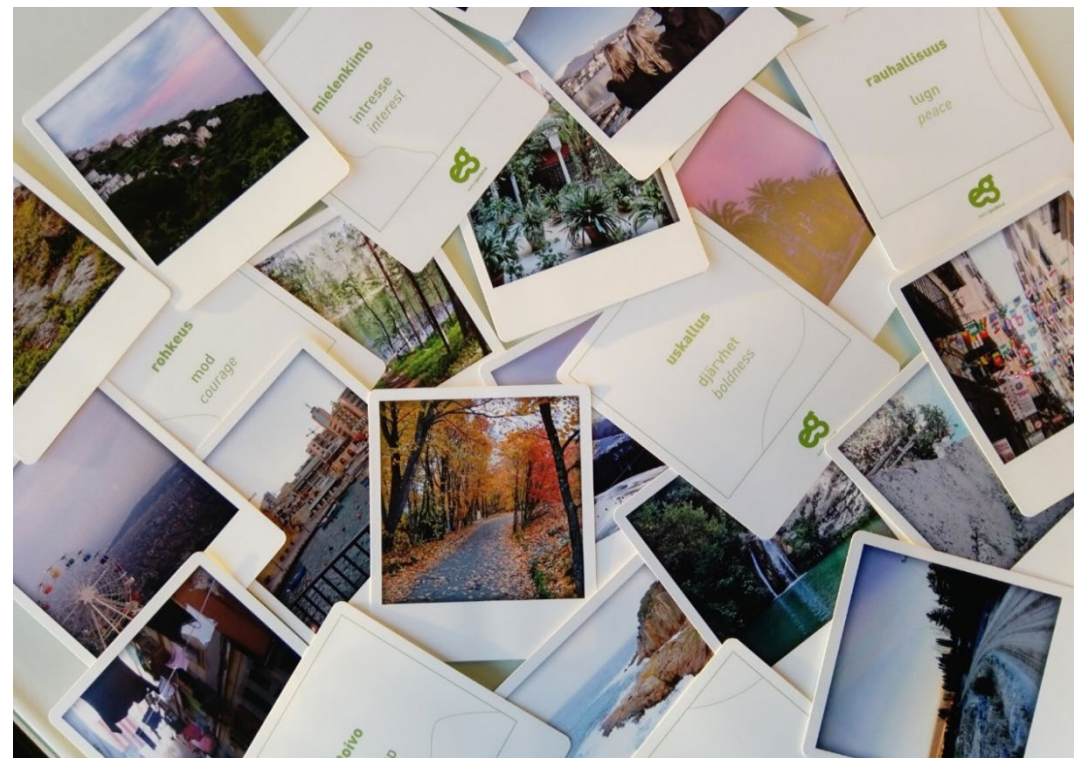
Maailma avoinna – verkkotapahtuma

- Miten ohjata nuoria epävarmuuden ja kriisien aikakaudella? Kuinka vahvistaa luottamusta yhteiskuntaan? Onko maailma yhä avoinna nuorille?
- Lisätietoja ja ilmoittautumiset: [Maailma avoinna: Rauha, luottamus ja solidaarisuus](#)

Kansainvälisyysohjauksen työvälineillä voit:

- Auttaa jokaista ohjattavaa löytämään oman tapansa kansainvälistyä
- Esitellä kansainvälistymisen eri vaihtoehtoja oppitunneilla, yksilö- tai ryhmäohjauksessa
- Kertoa kansainvälisen osaamisen merkityksestä ja auttaa tunnistamaan kansainvälistä osaamista
- Auttaa tavoitteiden asettamisessa, tukea pohdinnoissa ja tunteiden käsittelyssä ennen ulkomaanjaksoa, jakson aikana ja jakson jälkeen

Kymmenen askelta kansainvälisyyden edistämiseen – Opas nuorten tieto- ja neuvontatyössä toimiville

- 1 HAASTA** AJATTELUA
VÄLITÄ TIETOA
- 2 TUNNE** toimijat
- 3 KEHITÄ** osaamistasi
- 4 TUO** tieto näkyville
- 5 VIRITÄ** verkko viestinnän välineeksi
- 6 TOISTA**, toista ja osallista!
- 7 JÄRJESTÄ** tapahtuma
- 8 ETSI** nuoren kanssa yksilöllinen polku maailmalle
- 9 AUTA** selättämään esteet
- 10 HAE** rahoitusta kansainväliseen toimintaan

8 **ETSI** nuoren kanssa yksilöllinen polku maailmalle

Kansainvälisyydessä ei ole one size fits all –ratkaisuja. Maailmalle lähtemiseen tarvitaan usein hyvinkin henkilökohtaista ohjausta, jotta lähteminen oli tarkoituksenmukaista ja turvallista nuorelle.

Käykää yhdessä läpi erilaisia vaihtoehtoja. Kohtaa ja kuuntele. Esitä kysymyksiä: Mitä nuori lähtee maailmalta hakemaan? Milloin ja minne hän haluaisi lähteä? Onko lähtemiseen omaa rahaa vai onko jokin rahoitettu ohjelma ainoa vaihtoehto? Millaista osaamista ja kielitaitoa hänellä on? Onko nuori ollut ennen ulkomailla ja millaisia kulttuurienvälisiä valmiuksia hänellä on? Sujuuko matkustaminen ja elämä itsenäisesti? Tukevatko läheiset nuoren ajatusta lähdöstä? Onko nuori hankkinut jo tietoa, mitä hän on löytänyt ja kuinka luotettavilta tietolähteet vaikuttavat? Onko hän tietoinen kulttuurishokista?

On tärkeää selvittää, millaisia odotuksia nuorella on ja kuinka realistisia ne ovat. Kyselemisen tarkoitus ei ole tyrmätä ideaa, vaan kartoittaa nuoren tilannetta ja valmiuksia.

Sinun ei tarvitse olla kansainvälisyyden asiantuntija käydäksesi yllä kuvattua alkukeskustelua nuoren kanssa. Kun lähtötilanne on selvillä, voit ohjata nuoren sinne, mistä hän saa itselleen sopivista vaihtoehdoista tarkempaa tietoa.

Kyselemällä ja tietoa hakemalla laajennat myös omaa asiantuntijuuttasi. Sinulla ei tarvitse olla valmiita vastauksia. Tiedon hakeminen nuoren kanssa yhdessä on hyvä tilaisuus lisätä myös nuoren informaatiolukutaitoa.

Kansainvälistymään! oppituntimateriaalit peruskoulu, lukio ja ammatillinen koulutus

Sisällys

- Mitä on kansainvälisyys ja kansainvälinen osaaminen? *diat 3-6*
- Ulkomaille lähdön vaihtoehdot nyt ja lähitulevaisuudessa *diat 7-15*
- Inspiraatiota kansainvälistymiseen ja maailmalle lähtöön *diat 16-20*

Mielikuvituspolku

- Mieti äskeisessä diassa saamiasi ehdotuksia. Millaisia ajatuksia ehdotus sinussa herättää?
- Kuvittele, että toteuttaisit kyseisen ehdotuksen ja pohdi...
 - Mitä **hyötyä** kokemuksesta voisi olla tulevaisuudessa työhaussasi tai jatko-opinnoissasi?
 - Millaisia **vaikutuksia** kokemuksella voisi olla vapaa-aikaasi tai perhe- ja ystävyyssuhteisiisi?
- *Juttele parisi kanssa.*

OPINNOT

TYÖ

VAPAA-AIKA

PERHE- JA
YSTÄVYYSSUHTEET

Tarinoita kansainvälistymisestä - video

- Kuusi nuorta aikuista kertoo omat kansainvälistymistarinansa
- Henkilöt ovat lähteneet erilaisista lähtökohdista, kulkeneet jokainen yksilöllistä reittiään ja saaneet uusia eväitä jatkoon
- Videon kesto noin 10 minuuttia
- <https://youtu.be/vB21JsTeTVg>

euro | guidance

Kokemustarinoita: kansainvälisistä kokemuksista osaamista

[OPISKELU ULKOMAILLA](#)[TYÖSKENTELY ULKOMAILLA](#)[KANSAINVÄLINEN VAPAAEHTOISTYÖ](#)[KOTIKANSAINVÄLISYYS](#)

Co-funded by
the European Union

euro | guidance

Opiskelu ulkomailla

Ville opiskeli diplomi-insinööriksi Iso-Britanniassa

www.OPH.fi

Sähkötekniikan opinnot veivät hänet myös vaihtoon Ranskaan ja työharjoitteluun Norjaan. Ulkomaanjaksot ovat opettaneet ihmisten samankaltaisuudesta, mutta myös arvostamaan kotimaata.

Vaihtovuosi kasvatti Heikistä Saksan tuntijan

www.OPH.fi

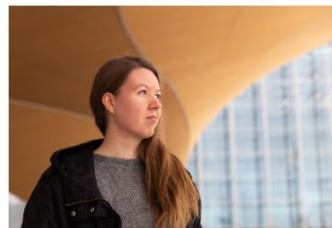
Ilman vaihtokokemusta Heikki Aittokosen ura olisi luultavasti suuntautunut aivan muualle kuin Helsingin Sanomien ulkomaantoimittajaksi.

Opiskeluvaihdosta kansainvälistä ymmärrystä poliisin ammattiin

www.OPH.fi

Poliisiammattikorkeakoulu kannustaa opiskelijoita vaihtoon, sillä kansainvälinen osaaminen on tärkeää kaikessa poliisin työssä. Ylikomisario Jarmo Puustisen uraa on vahvasti suunnannut vaihto-oppilasvuosi Yhdysvalloissa.

Lukiovaihdosta Yhdysvalloissa alkoi Ninan polku maailman eri kolkkiin

www.OPH.fi

Kokemukset ulkomailta ovat rohkaisseet Ninaa vaikuttamaan myös yhteisiin asioihin. Hänen mielestään kansainvälisistä nuorista kasvaa joustavampia, luottavaisempia ja rohkeampia muutosten edessä.

euro | guidance

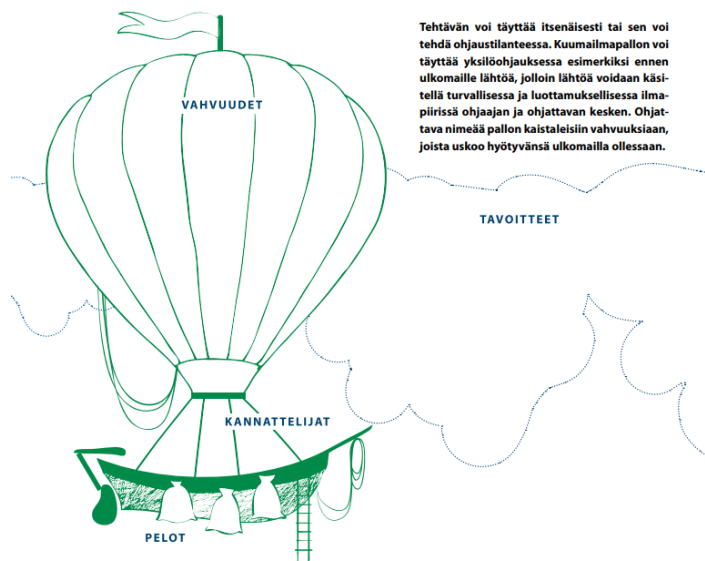
Polku maailmalle - ohjauskortit

- Kuvat erilaisista poluista, maisemista ja suunnanotoista innostavat maailmalle lähtöön sekä kansainvälistymään kotimaassa
- Tekstipuolella on tunnetiloja kuvaavia sanoja suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi
- Painotuote, postitetaan tilauksesta
Tilaukset: oph.fi/euroguidance

Harjoituksia: ennen maailmalle lähtöä, paluun jälkeen

Itsetuntemuksen kuumailmapallo

Tehtävän voi täyttää itsenäisesti tai sen voi tehdä ohjaustilanteessa. Kuumailmapallon voi täyttää yksilöohjauksessa esimerkiksi ennen ulkomaille lähtöä, jolloin lähtöä voidaan käsitellä turvallisessa ja luottamuksellisessa ilmapilvessä ohjaajan ja ohjattavan kesken. Ohjattava nimeää pallon kaistaleisin vahvuuksiaan, joista uskoo hyötyvänsä ulkomaille ollessaan.

Maailmalle lähtijän muistilista

1/2

Ennen lähtöä

- ☐ Olen hoitanut rahoituksen: säästännyt, tutustunut erilaisiin apuraha- ja stipendimahdollisuuksiin sekä budjetoitunut kulut. Olen selvittänyt pankkini kanssa, miten hoidan rahankäyttöni ulkomaille (esimerkiksi luottokortti)
- ☐ Olen selvittänyt, mitä rokotteita kohdemaahan lähtiessä suositellaan, ottanut tarvittavat rokotukset ja hankkinut rokotustodistukset
- ☐ Olen tarkistanut kohdemaan edustustosta, mitä matkustasiakirjoja minulta vaaditaan ulkomaille oleskeluun. Jos passi tai henkilökortti riittävät, olen tarkistanut, että ne ovat voimassa tarvittavan ajan. Jos tarvitsen viisumin tai oleskeluluvan, olen hakenut ne ajoissa. Minulla on mukana myös kopio passista, henkilökortista, viisumista tai oleskeluluvasta
- ☐ Olen hoitanut asuminen Suomessa kuntoon (esimerkiksi alivuokranant kotini) ja pohtinut, missä säilytän omaisuutensa, jota en ota mukaani ulkomaille
- ☐ Olen ilmoittanut postiin sekä digi- ja väestötietovirastoon muutostani
- ☐ Olen hankkinut kodin kohteestani ja tehnyt kirjallisen vuokrasopimuksen. Vaihtoehtoisesti olen suunnitellut ja varannut ensimmäisen majoituksen, josta käsin etsin koti paikan päällä.
- ☐ Olen ottanut mukaan dokumentit, joita tarvitsen opiskelujani varten (esimerkiksi yliopistoon opiskelemaan hyväksymiskirje)
- ☐ Olen pakannut mukaan tarvittavat lääkeresepit ja lääkkeet
- ☐ Olen pakannut mukaan eurooppalaisen sairaanhoitokortin
- ☐ Olen ajan tasalla mahdollisista kuluista, joita maksan vielä Suomeen ulkomaille lähdettyäni (esimerkiksi erilaiset kuukausisopimukset kuten harrastusjäsenyydet, puhelinliittymä, kotivakuutus)
- ☐ Olen tehnyt matkustustilmoituksen ulkoministeriöön ja tutustunut kohteen matkustustiedotteeseen
- ☐ Olen tutustunut kohteen matkustustiedotteeseen

Ulkomailla karttuneen osaamisen sanoittaminen

Ulkomailla ollessa harvoin opitaan vain työstä tai opiskelusta. Siellä opitaan kaikkea ympäröivästä – joka vaikuttaa myös käsityksiin ja ajatuksiin itsestä. Pohdi ulkomaille oppimaasi seuraavien teemojen kautta: minä itse, muut ihmiset, työnteke, kulttuurit, opiskelu sekä arjen rutiinit.

Voit tarkastella kokemustasi esimerkiksi seuraavien kysymysten avulla:

- Missä asioissa huomasit kehittyväsi?
- Millaisia uusia näkökulmia ulkomaille olo sinussa herätti?
- Miten ulkomaille olo muutti käyttäytymistäsi tai ajatteluasi?
- Mitkä asiat olivat vaikeita?
- Millaisia onnistumisia ulkomaille oloosi liittyi?
- Mitä nämä onnistumiset vaativat sinulta?
- Miten voit hyödyntää oppimaasi asioita työssä tai arjessa?
- Mitä vahvuksiasi käytit?

Mitä opin ulkomaille ollessani...

MUISTA IHMISSÄ

ARJEN RUTIINEISTA

OPISKELUSTA

KULTTUUREISTA

ITSESTÄNI

TYÖNTEOSTA

euro | guidance

Syty kansainvälisyyteen –opas aikuisille

- **Kuka tahansa voi omassa elämäntilanteessaan** lisätä kansainvälisyyttä arkeen pienin askelin: opiskellen, työuralla, vapaa-ajalla
- Opas sopii ohjauksen työvälineeksi tai itsenäiseen käyttöön
- Käytännön vinkit ja esimerkit
- Kokemustarinat
- Apukysymykset, tehtävät ja taulukko omien pohdintojen ja etenemisen tueksi

Aikuisten kansainvälistymisen vaihtoehdot on jaoteltu pääotsikoiden alle liikennevalojen mukaisesti.

**Anna
mennä!**

Vihreä valo palaa -
valmiina lähtöön!

**Harkitse
pysähtymistä**

Keltainen valo palaa
- matkaa saa jatkaa
pysähtymättä, mikäli se
on mahdollista.

**Pysähdy
hetkeksi**

Punainen valo palaa
- Matkaa voi jatkaa,
kun on hetken ollut
pysähdyksissä.

Sytytä kansainvälisyyden kipinä!

Learning by leaving

Mistä

Lue ohjeistus

Opi lukemalla

Opi kuuntelemalla

Anna oikeita vastauksia

Mihin

Testaa toiminnot

Opi tekemällä

Opi kokemalla

Kysy oikeita kysymyksiä

Lähde: A new culture of learning,

Douglas Thomas and John Seely Brown

euro | guidance

Vinkkejä kipinän sytyttämiseen

- On todettu, että erityisen vaikuttavia kansainväliset jaksot ovat silloin, kun nuori pääsee kokeilemaan siipiään ensimmäistä kertaa
- Tuo kansainvälisyyttä esille tilanteessa kuin tilanteessa, nuori kiinnostuu ottamaan asioista selvää myös itse
- Tuo tietoa kansainvälistymisen vaihtoehtoista näkyväksi monin tavoin
- Toimi tiedontulkkina ja medialukutaidon kasvattajana (esim. kun nuoren tiedonlähteet)

Vinkkejä kipinän sytyttämiseen

- Uskalla kysyä ja tukea esteiden ylittämässä (esim. talous)
- Muista kokemustarinat, tarinallisuus
- Järjestä paikalle vertaisia, nuoria jotka voivat jakaa omia kokemuksia
- Kansainvälisty itse, opi ilot ja murheet
- Innostu ja innosta, pidä mielessä esimerkin merkitys
- Mitä muuta?

**Kansainvälisyys kuuluu kaikille –
mahdollisuuksien tasa-arvo
alkaa tiedosta ja ohjauksesta**

"Ihmisiä kehoitetaan seuraamaan unelmiaan, mutta unelmoida voi vain siitä, minkä pystyy kuvittelemaan, ja omat lähtökohdat voivat tehdä mielikuvituksesta varsin rajallisen."

Trevor Noah: Laiton lapsi
(2020)

Kuka kansainvälistyy?

- Elizabeth Murphy-Lejeune (2002): **yksilön ”liikkuvuuspääoma”** (*mobility capital*), johon vaikuttavat muun muassa henkilökohtainen elämänhistoria kokemuksineen, perhetausta ja ikä
- Asuinalue, tulotaso ja kielitaito vaikuttavat siihen, miten liikkuminen on mahdollista. Lisäksi liikenneyhteydet, koulutustarjonta, matkustus- ja liikkumisosaaminen ja erot liikkuvuuspääomassa vaikuttavat liikkuvuuteen sekä siihen. **Edellä mainitut tekijät vaikuttavat eri tavoin siihen, miten vapaaseen liikkuvuuteen ylipäättään suhtaudutaan.** (Nuorisobarometri 2018)

Kansainvälistymisen alueellinen tasa-arvo ei vielä toteudu riittävästi

Ajankohtaista Erasmus* Kansainvälistyminen

Kansainvälistymisen tasa-arvo ei vielä toteudu Suomessa riittävän hyvin. Etenkin pienet, maaseutumaiset kunnat jäävät helposti kansainvälistymisen ulkopuolelle. On kuitenkin tärkeää, että kaikilla suomalaisilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet kansainvälisyyteen. Kansainvälisyyden kokemukset tarjoavat sekä yksilöille että organisaatioille paremmat mahdollisuudet kehittyä ja toimia globaalissa maailmassa. Opetushallitus tukee muun muassa erilaisilla rahoitusohjelmilla, koulutuksilla, verkostoilla ja infotilaisuuksilla kansainvälistymistä kasvatuksessa ja koulutuksessa.

Oph.fi 14.3.2023

euro | guidance

Haasta ajattelua, välitä tietoa erilaisista poluista kansainvälisiin kokemuksiin

- Harjoittelun, työskentelyn ja opiskelun lisäksi mm. vapaaehtoistyö, lyhyemmät vaihdot ja leirit, kotikansainvälistymisen ja virtuaaliliikkuvuuden vaihtoehdot voivat madaltaa kynnystä
- Kerro liikkuvuuden tukimuodoista, EU-rahoitteisissa ohjelmissa lisätukia on tarjolla tarvitseville
- Kansainvälistä kokemusta ja osaamista voi hankkia läpi elämän!

Tule mukaan kansainvälisyysohjauksen yhteisöömme!

Ota Euroguidancen viestintäkanavat
seurantaan:

- LinkedIn @EuroguidanceSuomi
- Facebook @EuroguidanceSuomi
- Tilaa uutiskirje [oph.fi > uutiskirjeet](https://oph.fi/uutiskirjeet)

Tervetuloa Euroguidance-uutiskirjeen pariin!

Ohjaa kansainvälisyyteen – Euroguidance tukenasi

euro | guidance

euro | guidance

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

oph.fi/euroguidance